

Veterinärer utan gränser - VSF - Sverige

Medlemsblad augusti 2012

Här kommer det tredje medlemsbladet från VSF-Sverige, nu från en ordinarie styrelse!

I det här bladet presenterar vi flera aktiviteter som medlemmarna i styrelsen är inblandade i eller som vi fått kännedom om genom kontakter som vi har, samt en kort rapport om styrelsens arbete.

Rapport från styrelsen

Föreningen har nu knappt 40 betalande medlemmar och fler än 80 personer på "intresselista". Vi har fått både donationer och sponsorer (som vi kommer att presentera i nästa medlemsblad) så vår ekonomiska situation är god. Vårt formella bildande befastes vid årsmötet i februari och styrelsen består av följande: JK Larsson (ordf), Shwan Kareem (kassör) och ledamöter Lisa Persson (v ordf), Elina Åsbjerg (sekr), Lisa Schlanger (webmaster), Camilla Gustafsson (sponsorer), Maja-Lisa Broersma (studentkontakt) och Kerstin de Verdier.

Den logotyp som vi nu använder (se ovan och på hemsidan) röstades fram i samband med Veterinärkongressen i november. Vår hemsida har tagit form och det finns en hel del information där bl a har delar av innehållet i det här bladet även publicerats där tidigare.

Under våren har vi inventerat olika kontakter som vi har och vilka typer av aktiviteter och projekt som vi vill arbeta vidare med. En del beskrivs i rapporter i det här bladet och andra återkommer vi om.

Insamlingar!

Thailand

I november 2012 kommer en resa till ön Koh Lanta, Thailand och Lanta Animal Welfare att ske. En insamling av medicinsk utrustning, instrument, förbrukningsvaror och antiparasitära medel påbörjas därför redan nu i sommar.

Lanta Animal Welfare (LAW) är en icke-vinst drivande organisation på ön Koh Lanta i sydvästra Thailand. LAW arbetar med kastrationer av gatuhundar, rabiesvaccinationsprogram och erbjuder veterinärvård till sjuka och skadade djur. LAW samarbetar med lokala myndigheter och skolor genom utbildning och information. Gå gärna in på LAWs hemsida för mer information, www.lantaanimalwelfare.com.

VSF-Sverige tar tacksamt emot allt som privata personer eller kliniker vill donera för att se till att detta kommer till LAW. Utrustning som LAW behöver är kirurgilampa, otoskop, oftalmoskop, tandinstrument, suturmateriel, nålar, operationsdukar, andningsblåsor, endotrakealtuber i alla storlekar, bandage, blodstillande medel, alla typer av antiparasitära läkemedel, ögon och örondroppar.

Antibiotika och sederande/smärtstillande medel är mycket svårt att få igenom tullen så detta får införskaffas direkt på plats istället. Tag gärna kontakt med veterinär Lisa Schlanger på Universitetsdjursjukhuset om ni har några frågor, lisa.schlanger@uds.slu.se

Zambia

I Zambia har vi kontakter med dels professor GS Pandey som är koordinator för ett Dairy Development Project med mål att öka småskalig mjölkproduktion, dels med Alfred Mwanza som var doktorand på SLU i slutet av 90-talet och som nu är lärare i reproduktion för både veterinärstudenter och mjölkproducenter. De har stort behov av t ex förlösningssutrustning och de vill gärna konstruera "fantomkor" för obstetrikräning (enligt "låda-kursen" inom den svenska veterinärutbildningen) vilket vi hoppas kunna sponsra framöver.

VSF-Sverige tar därför tacksamt emot både utrustning och ekonomiskt stöd för uppbyggnad av en förbättrad obstetrikräning i Zambia. För mer information, kontakta Lisa Persson (elisabeth.persson@slu.se).

Konferens om gatuhundar i York 4-8 september

Den 4-8 september hålls den första internationella konferensen om hanteringen av gatuhundar i York, England. Elina Åsbjer, (sekr. i VSF-Sverige) åker dit som representant för VSF-Sverige.

Under konferensen kommer man avhandla det aktuella läget, olika möjligheter till att hantera situationen och hundarnas påverkan på folkhälsan, samt hur man kan implementera olika lösningar.

Mer information om konferensen finns att läsa på www.dogpopulationmanagement2012.co.uk
En rapport om konferensen kommer även komma ut på hemsidan samt i nästa medlemsblad.

SLU-besök från Peru

Rosa Perales-Camacho, veterinär och patolog vid San Marcos-universitetet i Lima, Peru, har varit på SLU i tre veckor för lärarutbyte på SLU genom Linnaeus-Palme-projektet.

Kerstin de Verdier fick möjlighet att intervjua henne:

Vilka djur jobbar veterinärer med i Peru?

Marsvin, alpackor, lamor, åsnor, kaniner, många olika fågelarter inkl ankor och kalkoner. Dessutom, precis som i Sverige, med hundar, katter, grisar, nötkreatur, får, getter, hästar, fjäderfä i kommersiella anläggningar.

Några viktiga sjukdomar?

Här vill Rosa lyfta fram Salmonellos och Pasteurellos hos marsvin (som hon själv jobbar med). Hos de sydamerikanska kameldjuren räknar hon upp endo- och ectoparasiter och hos crias (de unga djuren), infektioner med Eimeria, kryptosporidier, E coli, Clostridium perfringens typ A och C. Enterotoxemi är en viktig klinisk/pathologisk diagnos för unga lamadjur på Altiplano. Miljön i Anderna är hård, och torka och kyla ökar dödligheten hos crias.

Vad kan svenska veterinärer bidra med i Peru?

Samarbete med peruanska kollegor, t ex publicera resultat i engelskspråkiga tidskrifter. Kunskap och tillgång till labteknologi, t ex vill Rosa gärna sätta upp en Salmonella-ELISA på patologen i Lima.

Vad kan peruanska veterinärer bidra med i Sverige?

Rosa säger: Vi har kunskap om de djur som finns traditionellt i Peru: marsvin, lamadjur, vilda djurarter och fåglar m fl. Många av dessa djur hålls som sällskapsdjur hos er i Sverige. Vi har också kunskaper om medicinalväxter, sådana som finns i vår lokala flora och används traditionellt. Dessa växter kan ha viktiga terapeutiska egenskaper för framtidens veterinärmedicin.

Kameler – en viktig resurs i världen

Maurizio Dioli är veterinär och VMD och har specialiserat sig på kameler. Han har jobbat med kameler och boskapsskötande folk i många olika länder under lång tid. I juni kom han till Sverige för att lära svenska veterinärer och kamelägare hur man hanterar, fångslar och undersöker en kamel; om reproduktion och sjukdomar och om kamelens roll i den framtida världen. På en fullmatad workshop på Orust föreläste Maurizio och demonstrerade på gårdens en- och tvåpuckliga kameler. Ett 30-tal deltagare uttryckte sitt stora gillande och deras omdöme om Maurizios insats blev 3,7 av 4 möjliga. Workshopen arrangerades av Hälsovården för kameldjur inom Svenska Djurhälsovården.

Maurizio föreläste också på ett lunchseminarium i SLU/Veterinärfakultetens globala kommittés serie om global djurhållning. Hans presentation hade titeln **The Camel in the XXI century**. Han belyste kamelen ur flera olika perspektiv: framför allt som mjölkproducent för en växande befolkning på en jord med ökande ökenutbredning, men också för produktion av bl a antikroppar för diagnostik och terapi. Ett 40-tal åhörare framför allt från SLU och SVA men även från pastoralistfolk-diasporan fanns på plats och ställde frågor och diskuterade.

VSF i Sverige träffade Maurizio Dioli och diskuterade samarbetsprojekt om kameler.
Text: Kerstin de Verdier Foto: Lisa Westberg

Afarerna – beroende av sina kameler

Afarerna lever på Afrikas horn, i ett område som korsar gränserna till Eritrea, Etiopien och Djibouti. De är herdefolk och håller kameler, får, getter, nötkreatur och åsnor. Foder och vatten finns inte alltid tillgängligt för djuren och klimatförändringar förvärrar läget. De senaste åren har sjukdomsutbrott med hög dödlighet drabbat bl a kamelerna.

VSF i Sverige (genom Kerstin de Verdier) har både direkt och genom en svensk vänskapsorganisation kontakt med afarernas utvecklingsorganisationer APDA (i Etiopien) och UDC (i Djibouti).

Bilden är från en djurmarknad.

Bo på Zoo – Linnea Jonsson, veterinärstudent berättar

I skrivande stund är det nästan 7 månader sedan jag var i Sydafrika. En resa och upplevelse som jag kommer att bära med mig resten av livet. Jag sökte ett externship/praktik på Johannesburg Zoo via American Association of Zoo Veterinarians (<http://www.aazv.org/>) och fick det. Sällan har ett bekräftande mejl orsakat så stor förvåning och så stora glädjeskutt.

För att undvika studieuppehåll valde jag att göra praktiken på sommarlovet mellan 4:an och 5:an. I mitten av juni flög jag ner för att uppleva fem intensiva veckor av Zoo-medicin i Afrika. Efter en uppfriskande 24-h resor till Johannesburg anlände jag till djurparken och dess klinik. När jag kom var det en lugn söndag på kliniken så jag fick tillbringa min första dag med att möta mina nya rumskompisar, två veterinärstudenter från Nya Zeeland och Brasilien, och åka på sightseeing i Johannesburg.

Dagen därpå var det full aktivitet på djurparkens klinik. Vi började morgonen med att ronda de ineliggande patienterna, en aktivitet som jag skulle komma att utföra varje morgon de närmaste 5 veckorna. Som studenter hade vi ansvar för att innan rondan se till alla patienter och utföra de morgonmedicineringar som var ordinerade. AT-koll var i princip den enda statustagning som gjordes på

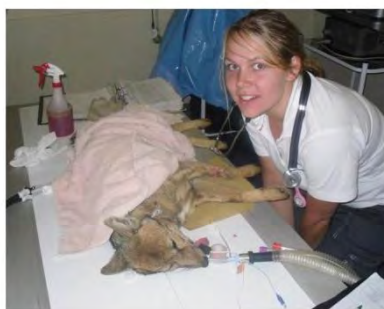
morgnarna. Men det är kanske inte speciellt konstigt, det var inte ofta man var sugen på att kolla på slemhinnorna i gapet på en anakonda så där på morgonkvisten.

Jag har alltid varit lite obekväm med fåglar, flaxandet och att inte kunna läsa deras kroppsspråk gör mig osäker, men den här morgonen blev jag omvänd. Barty, en ung handuppfödd tornuggla som var opererad för en femurfraktur hade en infektion i operationssåret och skulle få sin morgondos av Synulox. Han var sådär bedårande som bara en uggla kan vara och fick mig att inse att fåglar också kan vara charmiga djur. Under resten av vistelsen var det flertalet fåglar som var ineliggande patienter och mina fågelhanteringsfärdigheter ökade exponentiellt.

Efter rondan packade vi in oss i klinikens bakkie (Sydafrikanskt slang för en pickup) för att åka och söva några lejon. De fick GnRH-implantat, vaccinerades, frontline-sprayades och togs blodprover på innan de väcktes upp igen. Känslan när man kollar ner i ett lejons gap är ganska fantastisk.

Det var alltså dag ett. Sedan fortsatte det så i ett högt tempo varje dag. När jag hade kommit in i klinikens rutiner och vardagslivet på Joburg Zoo trivdes jag som fisken i vattnet. Varje dag fick man göra något nytt spännande. Dessutom fick jag som student mer ansvar än vad jag var van vid från kliniken på skolan. Det var en härlig känsla att få så stort förtroende, som t.ex. att sköta narkosen helt själv på en ökenlo-hane.

Jag fick väldigt mycket träning i anestesiövervakning och intubering av olika djurslag. Mängdträning i hantering av olika exotiska djur, papegojor, duvor, gäss, ödlor, ormar och sköldpaddor. Veterinärerna var engagerade i oss studenter och kunde lite då och då ha små korsförhör, nyttigt men skrämmande. Jag fick utföra vissa mindre obduktioner själv och assistera vid större obduktioner. Det var också på Joburg Zoo som jag gjorde min första hankattskastration (handskar var valfritt – jag valde handskar).

Upplevelsen var fantastisk och jag trivdes enormt bra. Men det fanns ju vissa saker som var lite annorlunda jämfört med Sverige. Överanvändning av antibiotika är ett exempel. De hade inte alls samma tankesätt som jag angående antibiotika. Min attityd till antibiotika är extremt präglad av vad skolan har bankat i mig sedan årskurs ett. Sparsamt och så smalt som möjligt och så vidare. Där hade man inte samma attityd och kunde t.ex. använda tetracyklinspray som "märkpenna" eftersom man inte hade någon vanlig märkpenna, och det var inte konstigt för dem. När jag insåg det satte jag nästan kaffet i halsen. En annan sak som skiljer sig lite, i varje fall skiljer sig lite från min syn, var hur långt man går innan man väljer avlivning. De flesta djur fick en ordentlig chans och ibland gjorde man behandlingar där jag kanske skulle ha valt avlivning istället. Detta skedde även för de inte fullt lika (pengamässigt) värdefulla djuren. Men Joburg Zoo verkade ha ett komplicerat byråkratiskt system eftersom veterinärerna inte alltid kunde ta avlivningsbeslut själva.

Som en bonus fick jag lära mig en hel del om brasiliansk, nya zeeländsk och amerikansk (det kom även en amerikansk student efter mina första 2 veckor) kultur inklusive deras syn på veterinärt arbete.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att det var 5 otroliga veckors praktik där jag agerade sköterska, veterinär (inte fullt lika ofta) och student om vartannat. Jag vill rekommendera alla veterinärstudenter att ta möjligheten att göra praktik (externships) i andra delar av världen. Kunskapen och upplevelsen som man får är guld värt.

Möte mellan veterinär och bönder i Gulu, Uganda

Mitt namn är Kim Rock, jag är veterinär och doktorand vid SLU. Jag reste till Uganda med ett av universitetets forskningsprojekt med mål att förbättra livsmedelsförsörjningen genom att undersöka förekomsten av *Brucella*. *Brucella* är en bakterie som kan smitta både människor och idisslare. *Brucella* kan smitta exempelvis via mjölk, vilken oftast säljs i små ½-1 liters plastpåsar till byborna. Vårt arbete ägde rum i Gulu- och Soroti-regionen.

Gulu ligger i norra Uganda i Afrika, på vägen till Sydsudan. Regionen är svårt påverkad av konflikten mellan Ugandas trupper, Sudans regering och Joesph Konys motståndarmé. Konflikten har lett till förekomsten av barnsoldater, "bush wives", våldtäkter och mord. En veterinär, född i Gulu, berättade för mig hur han, när han var liten, flydde genom "bushen" tillsammans med sina kusiner och sin mormor. De vågade inte lita på varken soldater eller rebeller och var fast i mitten av kriget. De flesta personer i Gulu-regionen flyttade till andra städer i Uganda, eller till stora IDP-läger (Internally Displaced Persons) i centrala Gulu. Där bodde de i flera år och barn föddes och växte upp i dessa läger. För fem år sedan kom freden åter till Gulu och människor började lämna lägren och återvände till sina familjegårdar, "homesteads". Många av familjerna hade varit jordbrukare med både växtodling och djurhållning före konflikten, men när den yngre generationen skulle tillbaka till sina familjegårdar hade de förlorat generationsminnen samt konsten att bruka jorden. Med andra ord, det var en hel generation bönder som har aldrig hade bott på landet, odlat grönsaker eller hanterat djur.

Kor är av särskild vikt i Gulu och ger högre status till ägaren. Korna används bland annat som arbetskraft, till mjölk och kött och som ett levande kapital. Jag åkte Post Bus sex timmar till Gulu från huvudstaden Kampala för att samla in mjölkprover tillsammans med två veterinärkolleger från Makerere-universitet. Projektet sponsrades av Sida och Sveriges utrikesdepartement (UD).

I sällskap av en duktig och erfaren ung veterinär, Tonny, åkte vi bil från universitetet på dammiga grusvägar fulla av hål. Tonny utbildades till veterinär vid Makerere-universitet och var det barn som sprang med mormor i hand genom bushen 20 år tidigare. Han hade bestämt sig för att komma tillbaka för att hjälpa Gulu-folket och han har gjort det genom att jobba med Heifer International (HI) och deras kvinnliga småbrukare. Det verkar som att alla vi besökte i Gulu känner till Tonny och lyssnar till hans råd.

För det mesta träffade jag två sorters bönder: ensamstående kvinnor med rasen svart-vit holstein (friesian) och manliga bönder med stor familj och hjordar av 15-50 blandraskor och inhemska Ankole-kor med stora, fina, vita horn och små juver. De flesta djurhållare har haft sjuka djur och de vanligaste sjukdomarna som nämns är fästingburna infektioner som East Coast fever (theilerios), babesios, anaplasmos samt Heartwater disease, Exempel på andra sjukdomar är infektioner med *Clostridium* spp., Lumpy Skin disease och Mul- och klövsjuka.

I Gulu har man inte råd med vaccinationer eller veterinärbesök. Det är mycket svårt att försörja sig som veterinär där även om de flesta familjer har djur. Alla privata veterinärer och distriktsveterinärer jag träffade hade ett eller två extrajobb samt mängder med idéer och projekt på gång. Det arbete som ger högst betalt är arbete inom FN och NGO, men de flesta sådana jobb tas av européer och nordamerikaner.

Den typiska kvinnlig ko-ägaren har tur om hon får vara med i ett HI-projekt. Väl i projektet får hon inte bara kon utan även veterinärbesök, foder, vaccinationer och utbildning inom jordbruk. Kvinnorna var stolta över sina kor och nyfikna på den "muzungu" (vita människa) som var på besök. De talade endast Acholi så jag kunde bara kommunicera med dem genom Tonny. De hade koll på sina kor och förde anteckningar över vad de matade korna med och hur mycket mjölk de producerade. I Gulu-regionen är efterfrågan på mjölk större än tillgången. Männen med de stora hjordarna hade istället all information i huvudet och alla kor hade egna namn. Dessa kor användes till produktion av mjölk och kött, som arbetskraft vid plöjning, för

att få pengar till skolvagn och bröllop samt för utlåning av tjurar till avel.

Min uppfattning av situationen i Gulu är att invånarna är mycket intresserade av att utöka sina besättningar, men de har varken erfarenhet eller kunskap att göra det på ett bra sätt ännu. De behöver få tillgång till veterinärer som kan hjälpa dem att sätta upp planer för djurhållning och förebyggande djurhälsovård, ex. vaccinationsprogram samt att introducera begreppet biosäkerhet. För att få tillgång till veterinär rådgivning krävs dock en inkomst. Det är ont om mjölk i Gulu, men en möjlighet att höja mjölkproduktionen är genom förbättrat foder, förberedelser före torrsäsongen, parasitkontroll och fri tillgång till vatten.

Min åsikt är att lokala veterinärer och "paravets" skulle få stöd och pengar av internationella organisationer och Ugandas regering för lokalbefolkningen lyssnar mer noga på deras råd. Folket i Uganda har lidit under olika ledare länge och lösningen är inte alls lätt. I Uganda finns fortfarande problem mellan olika stammar och närstående klimatförändringar kommer säkert att påverka utbredningen av smittsamma sjukdomar och förutsättningarna för fungerande jordbruk i framtiden, men om man träffar och arbetar med småbrukare och mellanstora bönder förstår man hur djurvården i Uganda gör framsteg och att Sveriges insats kan ändra förutsättningarna för livsmedelsförsörjningen på familjenivå.

Kim T. Rock, DVM, MSc, Doktorand

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

Avd. f. bakteriologi och livsmedelsäkerhet

Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap (BVF)

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjurvetenskap

Box 7028, 750 07Uppsala, Sverige

Minhundsveterinär – en udda specialitet

- en berättelse av Leg vet JK Larsson, specialist i hundens och kattens sjukdomar

Svenska veterinärer kan göra nytta på många ställen ute i världen

En av de mera specialiserade och udda sysselsättningarna är att jobba med minhundar. I slutet av 1980-talet startade jag Djursjukhuset i Gammelstad och där servade vi bl a försvarsmaktens hundar på F21. Detta gjorde att jag började intressera mig för tjänstehundar och olika modeller att på ett bra sätt serva dessa. Bland annat skapade vi olika hälsoprogram som sedermera även polisen och tullen i Norrbotten samt några vaktbolag med hundar sedan anslöt sig till.

Jag började arbeta med minhundar 1995/96 via ett FN-uppdrag, där Sverige genom Försvarsmakten hade tagit på sig uppdraget (SIDA-finansierat) att skapa en minhundsorganisation i Cambodia. Cambodia är ett av världens mest minbemängda länder och tillsammans med UXO (Unexploded objects = ej detonerade bomber) från Vietnamkriget, som fälldes över Cambodia längs den beryktade Ho Chi Minh-stigen från Nordvietnam till Sydvietnam genom Laos och Cambodia, ligger Cambodia topp 3 i världen i denna statistik. Det är ingen avundsvärd lista att ligga på. Minor och bomber finns inte kvar i någon större omfattning i tätbefolkade områden eller där turister kommer, utan det är landsbygden, framförallt i norr och öster, som lider av problemet.

Minletning kan vara en paradox. De flesta frågar om hur många minor vi hittar, och det är nog till mångas besvikelse inte så många tusen(!)... Det som räknas i detta arbete är antalet kvadratmeter som "releasas", dvs som friförklaras och att det blir säkert att vistas där.

Minletning är ett ytterligt systematiskt arbete, som kräver stor tålmodighet

Den klassiska minletningen med hund är som princip mycket enkel. Man karterar området man ska röja, i kvadrater på 25 x 25 meter. Sedan lägger man ut ett rep i vinkel mot vindriktningen. Hundföraren går på säkra sidan och hunden luktar sig fram på den andra. Markerar inte hunden flyttar man fram repet 40 cm och gör om processen. Det finns en annan teknik som kallas "long leach (= långkoppel)" där hundarna söker 10 meter rakt fram i boxen och sedan vänder tillbaka i samma spår. Den förstnämnda tekniken är den förhärskande. När man väl hittat minan markeras den, och den sprängs sedan bort.

En högpresterande minhund kan jobba i 5-7 timmar per dag. Hundar och hundförare jobbar i team om två då klareringen ska göras av två oberoende källor (= två olika nosar). Minhundarna utbildas och certifieras med mycket höga krav innan de blir "operationella" och sedan omcertifieras ekipagen regelbundet c:a var 6

Föraren på säkra sidan och hunden söker 40 cm

månad. Kvaliteten och säkerheten för minhundar är extremt hög och fram till idag har ingen minhund i de enheter jag jobbat med, skadats av någon mina eller UXO.

2001 drog Försvarsmakten sig ur Cambodia och Norsk Folkehjälps (NPA) tog över stafetten, men de behöll "den svenske veterinären". NPA utvidgade antalet hundar från tolv, när Sverige lämnade Cambodia, till ett hundratal. Världens enskilt största minhundsenhet finns således i Cambodia.

2010 drog sig NPA ut ur Cambodia och Cambodian Mine Action Center (CMAC) tog över ansvaret för verksamheten, och även de behöll "den svenske veterinären".

Just nu har CMAC lite problem med finansieringen av minhundsverksamheten och antalet hundar har minskat till strax under hundra. Finansieringen är i huvudsak en internationell biståndsfråga. Behovet av minletning och UXO-letning i Cambodia bedöms finnas i 30-50 år till, beroende på takten, och takten är direkt relaterad till mängden bistånd.

Arbetet som MDD-veterinär

NPA som är världens största MDD-aktör (MDD = mine detection dogs), kontrakterade under Cambodia-tiden upp mig för arbete inom deras organisation. NPA har en egen stor hunduppfödning i Bosnien och aktiviteter i Etiopien, Sudan, Sydsudan, Cambodia, Laos och på Balkan. Detta engagemang för MDD på de mest speciella ställen i världen har inneburit att jag fått resa en hel del...

Arbetet med att vara MDD-veterinär bygger på att skapa en veterinärmedicinsk verksamhet som bygger framför allt på förebyggande åtgärder. Tillgången på lokala veterinärmedicinska resurser är dålig i de

Long leach/långkoppelträning

delar av världen där MDD arbetar.

Har man tur, hittar man någon som bär veterinärtiteln med någon form av kunskap om hundar och ibland kan prata engelska... Vi är bortskämda med att ha en god utbildning på sällskapsdjur i Sverige. Ute i vida världen och särskilt i utvecklingsländer och tidigare krigszoner satsar man veterinärmedicinskt på animalieproduktionen i första hand. Att skaffa sällskapsdjur, och därmed åtföljande behov av specialiserad djursjukvård på hundar och katter, är inte det första som händer i dessa länder. Man har helt andra behov och annan inriktning för de veterinära insatserna.

Omfattande vaccinationsprogram och antiparasitära behandlingar ligger som grund för MDD-djursjukvården. Övrig djursjukvård försöker man i största möjliga omfattning också genomföra profylaktiskt. Regelbundna programässiga lätta narkoser, där tandstensborttagning, omfattande örontoa och kloklippning genomförs.

Örat, ögat, näsans och halsens slemhinnesystem är ju sammanlänkade och därför är munhygien med tandstensborttagning och örontoan prioriterade verksamheter. MDDn lever ju på sin känsliga nos, och infektioner eller slemhinneirritationer ökar risken för försämrat luktsinne. Det är inte bara ohälsan som är bekymmersam, utan en nedsatt funktion på nosen och luktorganen ökar risken för misstag och dessa kan leda till fatal utgång. MDDn arbetar ju mitt i minfälten och misstag är inte tillåtna.

En annan prioriterad verksamhet är att hålla klorna så korta som möjligt. Långa klor ökar risken för klobrott. Det är inte så mycket åtgärden av klobrottet som är bekymret, utan den åtföljande stilleståndstiden som är problematisk. En ömmande klo utan skydd leder till dåligt fokus och skyddsutrustning som tasskydd är också distraherande för den arbetande MDDn.

Sjukskrivning av en MDD är ibland nödvändig, men inte speciellt uppskattad av dem som planerar verksamheten, eftersom bortfallet eller "stand down"-tiden är något som påverkar resultatet mycket för en enskild hund och även för hela enheten.

Det är alltså ganska triviala saker som är huvuddelen av arbetet med MDD-djursjukvård. Alla övriga diagnoser som kan drabba en hund ligger givetvis inom ramen för uppdraget, såsom kastrationer, knölar, sår, hudlidanden och allehanda nötningskador som en hårt arbetande hund drabbas av.

En helt annan del av MDD-veterinärens arbete är att vara medicinsk rådgivare till organisationen vid nyrekrytering och inköp av nya hundar. En helt annan och ganska grannliga uppgift är att göra den veterinärmedicinska bedömningen när det är dags att ta MDDn ur drift eller avgöra om det är lönsamt att investera i omfattande vård i den senare delen av MDDns karriär. MDDn är en dyrbar del i minletningsorganisationen och djurskydd och etik & moral ur veterinärmedicinsk synvinkel är viktigt när minletningsorganisationen ska omsätta sina hundar. Det kan således bli rejäl diskussion om både kostnader, produktivitet och veterinära värden vid dessa tillfällen. Här är mångårig rutin en oerhörd tillgång.

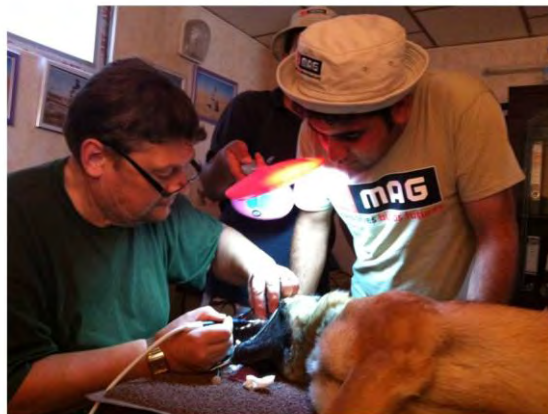
Fler aktörer

Sedan 2012 har ännu en internationell minletningsorganisation tillkommit bland "mina kunder". Det är engelska MAG-International som har etablerat en minhundsenhet i norra Irak, i Kurdistan, närmare bestämt i Schamchmal utanför staden Sulimania. MAG (Mines Advisory Group) började med att överta åtta hundar från en annan organisation och har dessutom nyrekryterat (från NPA i Bosnien) fyra hundar till.

MAG lånade en minhundsenhet från CMAC och försöket föll väl ut. När MAG bestämde sig för att satsa på hundar uppkom behovet av veterinärmedicinsk service och en dag kom det ett mail till mig som började... "Dear Dr Larsson", resten är historia....

Ett hjärta som klappar för minletning

En bärbar Amdent och handpumpad vätskebehållare innebär att endast ström blir lokalt resursbehov... och sedan var det operationslampa ...

I mitten på Maj var jag i Irak och gjorde en första besiktning av hundarna samt genomförde en standardmässig genomgång med narkos, munhygien, örntoa, kloklipp och ett antal "vanliga" hunddiagnoser som analsäcksinflammation, hudirritation, några småknölar och några ögonundersökningar. Vid detta besök startades arbetet med att bygga upp "standard operational procedures" (SOP) för djursjukvården i MAG.

*Hela lokala veterinärmyndigheten tog emot i Sulimania.
Fr vä: Dr.Shwan, Dr.Nawshirwan, "Dr JK", Dr Nihayat
Rachid, Dr.Ary Salahadin Marouf (chef för myndigheten)
MAG senior MD instructor Saads, vår tolk*

Utöver själva djursjukvården var en av de prioriterade uppgifterna att ta kontakt med de lokala veterinär-myndigheterna i Sulemania.

Det blev hjärtliga mottaganden och "den veterinära gemenskapen" låg som en bra grund för samverkan. En av målsättningarna med samverkan är att MAG får tillgång till stöd av lokala veterinärer och ett "medevac"-system. MAG bjuder tillbaka genom att erbjuda utbildning i hunddjursjukvård inom ramen för ett program kallat "Local capacity building", med målsättningen att det skall bli ett win-win förhållande.

I sommar kommer jag nog att vara på hemmaplan men till hösten drar resandet och MDD-sjukvården igång igen, såvida det inte uppstår något akut läge ute i världen... Jag har ju liksom en "global jour" och knasar det till sig någonstans är det bara att packa trunken. Det är långa resor till och från arbetsplatserna och långa dagar när jag väl är på plats, men 17 år i minhundarnas tjänst är bara början, jag kommer nog att hålla på ett tag till.

Jag har nog ett av veterinärmedicinens mera udda jobb, men ett av de finare!

Alla som sett ett barn utan ett ben, bara för att man ville spela fotboll, blir påverkad och detta ger kraft och energi att prestera lite extra

Har vi din e-postadress? Hör av dig så kommer du med på vår sändlista!

Är du redan medlem eller vill du bli det? Skicka in dina kontaktuppgifter via formuläret på hemsidan!

Stöd vår verksamhet och bli medlem!

250 kr för yrkesverksam, 125 kr för student och pensionär

Företag som vill stödja föreningen ombuds kontakta kassören via vår mailadress

Bankgiro 695-9803

www.vsf-sverige.org

info@vsf-sverige.org

Glad sommar önskar styrelsen!

Övre raden, fr vä: Maja-Lisa Broersma, Kerstin de Verdier, Camilla Gustafsson, Lisa Persson
Nedre raden, fr vä: Elina Åsbjer, JK Larsson, Lisa Schlanger, Shwan Kareem